

บันทึกข้อความ

ร.พ. สมเด็จพระยุพราชหล่มเก่า
 4394
 18-09-58
 16.00

ส่วนราชการ กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์

ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๗/ ๑๒๙๐๗ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง บทสรุปปรากฏภาพพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาพ”

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

ตามที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานโรงพยาบาลคุณธรรมต้นแบบ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี ๒๕๕๙ ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมศรีเทพ โรงแรมโซชิติฮิลล์ และได้จัดปรากฏภาพพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาพ” โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ซึ่งได้ดำเนินการแล้วนั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ ขอสรุปปรากฏภาพพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาพ” เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรสาธารณสุขได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและประชาสัมพันธ์ต่อไป

(นายพิเชฐ บุญยุติ)
 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์

มอบหมายให้ดำเนินการ

- กลุ่มบริหารฯ
- กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์
- กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
- กลุ่มงานทันตกรรม
- กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ
- กลุ่มงานสุขาภิบาลฯ
- กลุ่มงานการพยาบาล
- กลุ่มงานการแพทย์
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์ฯ
- กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู
- กลุ่มงานรังสีวิทยา
- กลุ่มงานแพทย์แผนไทย
- ศสม.หล่มเก่า
- งานสื่อสารองค์กร
- งานสนับสนุนภารกิจอำนาจการ
- ทีมนำเฉพาะด้าน
- คณะกรรมการบริหารคุณภาพ
- อื่นๆ.....

แจ้งฝ่ายการ
 18-09-58

(นายแพทย์พนา พงศ์ขันธ์ภัก)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชหล่มเก่า

4394 แจ้งทุกกลุ่มงาน, ติดประกาศ,
 มอบงานสื่อสารองค์กรนำเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงพยาบาล

ที่ พช ๐๐๓๒.๐๐๗/ ๑ ๒๕๖๐

ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์
ถ.สระบุรี - หล่มสัก พช ๖๗๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง บทสรุปปาฐกถาพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาวะ”

เรียน สาธารณสุขอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปปาฐกถาพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาวะ” จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การดำเนินงานโรงพยาบาลคุณธรรมต้นแบบ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี ๒๕๕๙ ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมศรีเทพ โรงแรมโฆษิตฮิลล์ และได้จัดปาฐกถาพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาวะ”
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ซึ่งได้ดำเนินการแล้วนั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ ขอสรุปปาฐกถาพิเศษ “คุณธรรมนำ
คุณภาพสู่สุขภาวะ” เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรสาธารณสุขได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและประชาสัมพันธ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชฐ บัญญัติ)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ

โทร ๐ ๕๖๗๑ ๑๐๑๐, ๐ ๕๖๗๒ ๑๕๕๖

โทรสาร ๐ ๕๖๗๑ ๑๒๙๙

ผู้ประสานงาน นายสมนึก อีระภัทรานนท์

ปาฐกถาพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาวะ”

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

วันจันทร์ที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ท่านองคมนตรี เยี่ยมชมนิทรรศการความก้าวหน้าโครงการโรงพยาบาลคุณธรรมต้นแบบของจังหวัด เพชรบูรณ์จากทั้ง ๑๑ อำเภอ และให้คำแนะนำเพิ่มเติมระหว่างชมนิทรรศการ ดังนี้

เรื่องที่ ๑ ปัจจุบัน AEC และ UN พูดยถึงเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเน้น ๕ กลุ่มสำคัญ คือ ๑.เด็กและเยาวชน ๒.ผู้หญิง ๓.ผู้สูงอายุ ๔.คนพิการ ๕.ผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน โรงพยาบาลคุณธรรมจึง ควรจัดให้มีมาตรการดูแลและให้บริการสำหรับคนห้ากลุ่มนี้เป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายใหม่ที่ว่า Sustainable Development Goal คือ เป้าหมายให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง และเพิ่มการมีส่วนร่วมจากชุมชนในการกำหนดกระบวนการตัดสินใจ(Bottom up) เพื่อให้มีโครงการ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง และให้เพิ่มการวัดดัชนีความสุขแทนการวัด แต่ดัชนีทางเศรษฐกิจ

เรื่องที่ ๒ เวลาเราจะดูแลใคร ให้เปรียบเทียบเหมือนการปลูกต้นกล้าลงบนดิน ทั้งในระบบครอบครัว โรงเรียน โรงพยาบาล เหมือนกับการเตรียมสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับเด็ก เพื่อที่จะปลูกฝังสิ่งที่ดีได้ง่าย *ความลึกของรากฐาน* โดยเสริมสร้างมาจากวัฒนธรรม ศาสนา และความภูมิใจในความเป็นไทย เพื่อเวลาที่มีสิ่งช่วยจะได้อะไร เอนเอียงไปได้ง่าย และมีดอกผลเจริญงอกงาม เชิดชูจนสามารถไปแข่งขันในระดับประเทศได้

เรื่องที่ ๓ ท่านองคมนตรียกตัวอย่าง โครงการตู้เย็นข้างบ้าน ของอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท คือ การปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อกินเองในบ้าน โดยสามารถพัฒนาให้มีโครงการนี้เกิดขึ้นได้ทั้งจังหวัด เดิม จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการประหยัด และส่งเสริมให้ประชาชนมีความขยันขันแข็ง แต่ปัจจุบันมุ่งเน้นไปที่การลด สารพิษในอาหาร ท่านองคมนตรีแนะนำว่า ควรส่งเสริมให้โครงการนี้เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วย โดย ยกตัวอย่างถึง จ.น่านมีการตรวจสอบสารเคมีในเลือด พบว่า ไม่เฉพาะเกษตรกรที่มีค่าสารเคมีในเลือดสูง ยังรวมไป

ถึงข้าราชการในพื้นที่ พระณรงก์มีค่าสารเคมีในเลือดสูงเช่นกัน ซึ่งในปัจจุบันโรคที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตมากที่สุด คือโรคมะเร็ง ซึ่งอาหารที่มีสารเคมีปนเปื้อนสูงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็ง

เรื่องที่ ๔ ท่านองคมนตรีฝากให้เพชรบูรณ์ สนับสนุนให้มีอย่างน้อยตำบลละหนึ่งอำเภอที่ไม่มีการสูบบุหรี่ กินเหล้า และเล่นหวยเพื่อให้เป็นชุมชนสันติสุข มีหมู่บ้านต้นแบบ คือหมู่บ้านเชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย นำโดยท่านว. วชิรเมธี ที่ให้ชาวบ้านหนึ่งร้อยคนมาเรียนหนึ่งปี โดยสอนการเกษตรและลดอบายมุข สามสิ่งนี้ ผลปรากฏว่า จากการทำบัญชีครัวเรือนภายในหนึ่งปี ชาวบ้านสามารถปลดหนี้ได้ในจำนวนสี่ถึงห้าหมื่นบาทต่อคน

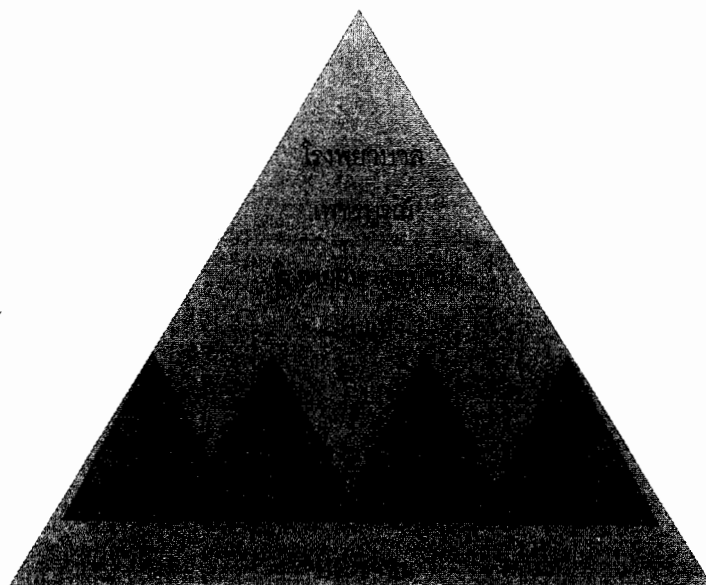
ปาฐกถาพิเศษ “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาวะ”

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

ณ ห้องศรีเทพ โรงแรมโมซิตฮิลล์

ให้ทุกโรงพยาบาลนำหลักโรงพยาบาลคุณธรรมมาใช้ โดยบุคลากรในโรงพยาบาลควรมีความรู้คู่คุณธรรมและทำงานอย่างมีความสุข ดังหัวข้อในวันนี้ที่ว่า “คุณธรรมนำคุณภาพสู่สุขภาวะ”

ท่านองคมนตรีได้ฝากเพิ่มเติมไว้สองเรื่อง คือ ๑. ทฤษฎีสัมเหลี่ยมเพชรบูรณ์

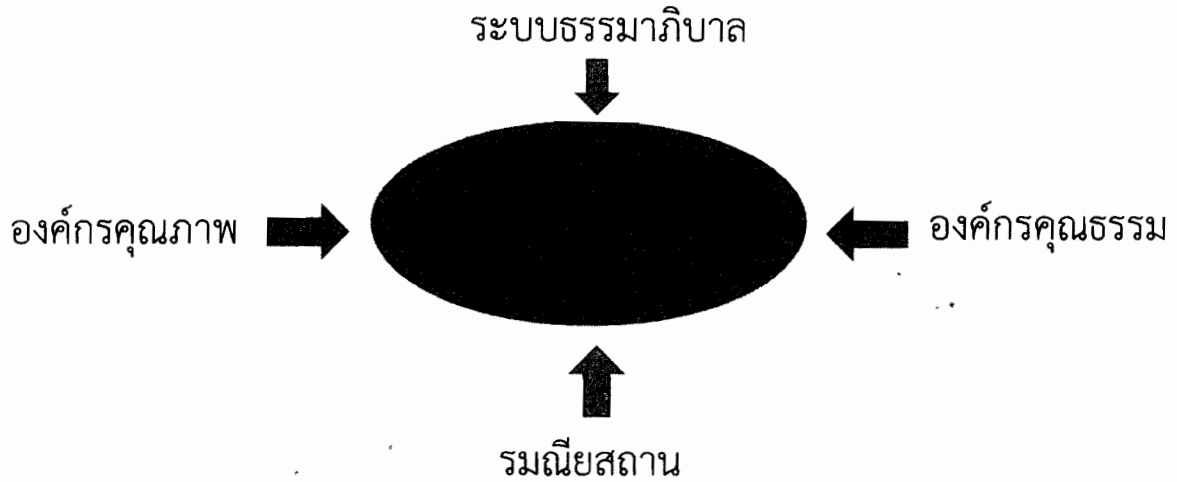

อธิบายทฤษฎีสามเหลี่ยมเพชรบูรณ์ : โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ เป็นโรงพยาบาลใหญ่ของจังหวัด มีผู้เชี่ยวชาญ และผู้นำทางวิชาการไขว่คว้าหาข้อมูลใหม่ๆ และเผยแพร่สู่หน่วยงานอื่นรวมถึงให้ความรู้แก่ประชาชน ส่วนโรงพยาบาลชุมชน และรพ.สต. มีขอบเขตในระดับอำเภอและตำบล ตามลำดับ โดยวิธีการที่จะทำให้ผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ลดลง สามารถทำได้โดยเปิดการรักษาผ่านโรงพยาบาลชุมชน อาจนัดหมายพร้อมกัน เช่น บ่ายวันจันทร์เป็นคลินิกความดัน โรคหัวใจ โดยใช้เทคโนโลยี Video Conference เข้าช่วย และประชาชนไม่ต้องเสียเวลาและค่าเดินทางเข้ามารักษาในตัวเมือง และการทำงานควรนึกถึงรากฐานได้แก่ประชาชนให้มาก

เพิ่มเติม ในหลวงตรัสว่า เวลาจะเริ่มต้นทำงานอะไร ควรกำหนดสามสิ่งนี้ให้ชัดเจน คือ กำหนดขอบเขต กำหนดเป้าหมาย และกำหนดวิธีการที่เหมาะสม

๒. น้ำใจคนไทยที่จะส่งต่อ เครื่องมือเครื่องใช้ของคนไข้ที่เสียชีวิตแล้ว ควรจัดตั้งเป็นศูนย์รวบรวมและส่งต่อกระจายให้โรงพยาบาลรัฐต่างๆ (ใช้หลักทำงานมากขึ้น แต่ใช้งบประมาณที่น้อยลง)

พ.ศ. ๒๕๕๖ มีโรงพยาบาลคุณธรรมเกิดขึ้นเป็นแห่งแรก คือ โรงพยาบาลชลบุรี จากเดิมที่ถ่วงรับความคิดเห็นของทางโรงพยาบาลมีค่าชมเพียง ๒ ครั้งต่อเดือน หลังจากเข้าร่วมโครงการเป็นโรงพยาบาลคุณธรรมแล้ว มีประชาชนที่เข้ามารับบริการให้คำชมเชยมากมาย บุคลากรทุกคนรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง และรักษาผลประโยชน์ของทางโรงพยาบาล โดยทุกภาคส่วนกำหนดวิธีการของหน่วยงานตนเองเพื่อมุ่งไปสู่ระบบคุณธรรม เช่น ฝ่ายจัดซื้อ ประกาศว่าจะสามารถรักษาผลประโยชน์และจัดซื้อถึงออกซิเจนได้ราคาถูกที่สุดในประเทศไทย หรือฝ่ายรักษาความปลอดภัยที่เดิมเคยมีการร้องเรียนเรื่องรับสินบนเพื่อหาที่จอดรถก็บอกเป้าหมายว่าจะไม่มีการรับเงินอีก ใครมาก่อน จะหาที่จอดให้ก่อน ซึ่งทุกหน่วยงานก็ยึดถือปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรี และภายในหนึ่งปีก็มีผลงานจนสามารถชีวิตได้ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง → ยั่งยืน

โดยยึดคำสอนของพระพุทธเจ้า คือ พุทฺชนะ ทิตายะ เพื่อประโยชน์ของมหาชน

และ พุทฺชนะ สุขายะ เพื่อความสุขของมหาชน

ระบบธรรมาภิบาล

โครงสร้าง	หลักการ	เป้าหมาย
๑. เจ้าของ ๒. นโยบาย ๓. ผู้บริหาร ๔. ผู้ปฏิบัติ	ก. ความรับผิดชอบ (Responsibility) ความรับผิดชอบ (Accountability) ข. โปร่งใส ตรวจสอบได้	๑. องค์กรมีประสิทธิภาพ (บริหารงานโดยใช้ทรัพยากร น้อยที่สุด) ๒. องค์กรมีประสิทธิผล (ได้ผลงาน output outcome ดีที่สุด)

องค์กรคุณภาพ

- คุณภาพพื้นฐาน เช่น ๕ส.
- คุณภาพเฉพาะด้าน เช่น HA หรือ คุณภาพโรงงาน

องค์กรคุณธรรม

เป้าหมาย : องค์กรเต็มไปด้วยคนดี มีน้ำใจ

วิธีการ : มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ทุกคนพร้อมใจกัน

๒. ร่วมระดมความคิด เพื่อกำหนด ๒ บัญชี

บัญชี ก. นึกย้อนไปดู ว่าองค์กรมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ใดที่เคยเกิดขึ้นในอดีต (ทุกคนหาทางเล็ก) แต่ไม่หาคนผิด

บัญชี ข. มองไปข้างหน้า ว่าองค์กรอยากเห็นพฤติกรรมพึงประสงค์ใดที่อยากให้เกิดขึ้น (ทุกคนร่วมใจ ส่งเสริมให้เกิด)

๓. ระดมความคิด กำหนดคุณธรรมหลัก ๓ ประการ เพื่อหวังแก้พฤติกรรมบัญชี ก. และส่งเสริมพฤติกรรมบัญชี ข. เช่น ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีน้ำใจ

๔. แปลงคุณธรรมเป็นจรรยาปฏิบัติ โดยให้แต่ละภาคส่วนแยกย้ายระดมความคิด เพื่อแปลงคุณธรรมหลัก ๓ ประการเป็นพฤติกรรมเฉพาะของแต่ละส่วนงาน เช่น กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มหมอ กลุ่มพนักงานรักษาความปลอดภัย พร้อมกับประกาศให้ทุกฝ่ายได้รับทราบร่วมกัน

๕. เมื่อครบปี ประเมินผลในทุกภาคส่วน ทั้งองค์กร ว่า

- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตามบัญชี ก. ลดลงหรือไม่

- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามบัญชี ข. เพิ่มขึ้นหรือไม่

๖. เริ่มวงรอบปีใหม่ ให้ทำตามขั้นตอนที่ ๑-๕ องค์กรคุณธรรมจะปรากฏ ทุกคนได้ประโยชน์และมีความสุข รวมถึงสังคมโดยรวมก็จะดีขึ้นด้วย

รมณีสถาน คือ ออกแบบทั้งภายในและภายนอกอาคาร ให้บุคลากรในองค์กรทุกคนและผู้มาติดต่อ รู้สึกดี ทั้งสบายกายและสบายใจ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ก. สามเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติ

๑. พัฒนาจิตใจให้ทุกคนในองค์กรมีคุณธรรม โดยเฉพาะความซื่อสัตย์
๒. ใช้วิชาการความรู้ ในชั้นการวางแผน และการปฏิบัติ
๓. ใช้สติปัญญา ขยัน และอดทน

ข. สร้างภูมิคุ้มกันสี่ด้าน ว่าขาดเรื่องใดหรือไม่

๑. วัตถุ
๒. สังคม เช่น ศีลธรรม สุขภาพ การศึกษา
๓. สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เกิดรมณีสถาน
๔. วัฒนธรรมองค์กร

ค. ยึดหลักทางสายกลาง (ความพอเพียง) ในการตัดสินใจทุกระดับ

๑. พอประมาณ (ไม่มาก ไม่น้อยเกินไป)
๒. มีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย และหลักคุณธรรม
๓. ไม่กระทบต่อภูมิคุ้มกันด้านต่างๆ ที่เคยทำไว้ดีแล้ว

ถ้าองค์กรใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้นแล้ว ไม่ว่าจะเกิดสถานการณ์วิกฤตอะไร ก็สามารถรับมือได้

ก่อนเกิด – เตรียมภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง

ขณะเกิด – อดทน ระวังประคับประคองสถานการณ์ให้ส่วนงานหลักดำเนินต่อไปได้

หลังเกิด – พึ่งตัว ปรับปรุงแก้ไขอย่างรวดเร็ว

หน้าที่นิยม สมเด็จพระเทพรัตนสุตาสยามบรมราชกุมารี ตรัสในวารสารมูลนิธิชัยพัฒนา เกี่ยวกับ

ภาระหน้าที่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไว้ว่าในหลวงทรงมีหน้าที่ ๒ ประการ คือ

๑. ดูแลราษฎร ถือเป็นหน้าที่ส่วนพระองค์ ถ้าเป็นประชากรทั่วไป คือหน้าที่การเป็นพ่อแม่ เป็นลูก
๒. เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ (ส่วนรวม) คือ เห็นสิ่งใดที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ

นางสาวญาใจ วัฒนปรีดา

ข้าราชการในโครงการพัฒนานักบริหาร

การเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ รุ่นที่ ๙